

А. О. Гусєв
асп. I року навчання
спеціальність «Економіка»
Науковий керівник: д. е. н., проф. О. В. Побережець

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасних реаліях однією з необхідних умов економічної конкурентоспроможності країни є діджиталізація економічної системи, що передбачає впровадження цифрових технологій в економічне середовище. Особливого значення проблема цифровізації економіки набула із реалізацією концепції Індустрія 4.0. При цьому, на сьогоднішній день цифрова трансформація в Україні гальмується умовами воєнного стану. Аналіз сучасного стану, а також пошук шляхів прискорення процесу цифрової трансформації економіки України поставлено за мету в даних тезах.

Цифрова трансформація економіки – процес впровадження цифрових технологій в економічному середовищі, що на мікрорівні передбачає діджиталізацію бізнес-процесів суб'єктів господарювання, а на макрорівні – зміну системи державного управління економікою країни із використанням новітніх технологій.

Основним призначенням цифрової трансформації економіки є перетворення з економіки, що споживає ресурси, на економіку, що створює ресурси.

Цифрова трансформація економіки має переваги для всіх суб'єктів економіки країни, а саме:

- 1) для державного сектору:
 - підвищення рівня ефективності процесів державного управління й контролю;
 - зниження корупційних ризиків у сфері надання адміністративних послуг;
 - підвищення ефективності взаємодії з іншими суб'єктами (бізнесом, громадянами тощо);
- 2) для підприємницького сектору:
 - розвиток електронної комерції;

- вдосконалення контролю за бізнес-процесами;
 - підвищення прозорості при взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування;
- 3) для сектору домогосподарств:
- можливість придбання товарів та послуг онлайн;
 - спрощення доступу до отримання державних послуг за допомогою спеціальних сервісів тощо.

На сьогоднішній день, цифрова трансформація економіки України перебуває на етапі становлення, частка цифрової економіки в Україні становить лише близько 5% від загального обсягу ВВП (табл. 1), що є значно нижче за економічно розвинені та технологічно передові країни світу. Так, за даними Бюро економічного аналізу США, частка цифрової економіки в США у 2021 році становила 10,3% [1, с. 1], а згідно даних САІСТ, цей показник у 2022 році становив 41,5% (у Китаї), 56% (у Японії) та 57,2% (у Південній Кореї) [2, с. 3].

Таблиця 1

Частка цифрової економіки у ВВП України

Рік	2019	2020	2021	2022	2025 ¹	2032 ¹
Частка цифрової економіки у ВВП, %	4,3	5,3	5,2	5,5	6,0	7,7

¹ прогнозні значення

Джерело: складено автором на основі даних: [3, с. 37]

Варто відзначити, що цифрова трансформація економіки в цілому є пріоритетним напрямом економічного розвитку України. Зокрема, у 2018 році була прийнята Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки, відповідно до якої основною метою цифрової трансформації економіки визначалася діджиталізація існуючих та створення нових секторів економіки. Ця концепція також передбачала: подолання цифрового розриву шляхом розвитку цифрових інфраструктур; розвиток цифрових компетенцій; впровадження цифрових робочих місць; діджиталізація реального сектору економіки (з урахуванням концепції Індустрія 4.0); реалізацію проектів цифрових трансформацій тощо [4]. Попри те, що концепція була розрахована

лише на період 2020 року, фактична її реалізація є значно повільнішою та триває і сьогодні.

Іншим нормативно-правовим актом щодо здійснення цифрової трансформації економіки є Концепція розвитку цифрових компетентностей, що була затверджена у 2021 році. Ця концепція спрямована на створення системного підходу щодо формування та розвитку цифрових навичок і компетентностей, що сприятимуть розвитку цифрової економіки в Україні [5].

Основний напрям подальшого розвитку цифрової економіки в Україні базується на усуненні та/або мінімізації негативного впливу чинників, що стримують цифрову трансформацію країни, а саме:

- низький рівень цифрової грамотності населення;
- низький рівень розвитку цифрової інфраструктури;
- брак коштів у більшості малих та середніх підприємств, а також державних установ, для забезпечення цифровізації діяльності;
- недостатній рівень державної підтримки щодо цифрової трансформації господарюючих суб'єктів.

Таким чином, цифрова трансформація економіки передбачає впровадження цифрових технологій в економічну систему. Цифрова трансформація має переваги для всіх макроекономічних суб'єктів. Частка цифрової економіки у ВВП України є низькою, що свідчить про недостатній рівень цифрової трансформації економіки країни. Усунення факторів, що перешкоджають розвитку цифрової трансформації, є пріоритетним напрямом подальшої діджиталізації економіки України.

Список використаної літератури

1. Highfill, T. & Surfield, c. (2022). New and Revised Statistics of the U. S. Digital Economy, 2005–2021. *Bureau of Economic Analysis*. URL: <https://www.bea.gov/system/files/2022-11/new-and-revised-statistics-of-the-us-digital-economy-2005-2021.pdf> (reference date: 20.04.2024).
2. Asia Digital Economy Report (2023). Boao Forum for Asia. URL: <http://www.caict.ac.cn/english/research/whitepapers/202312/P020231225530261802849.pdf> (reference date: 20.04.2024).
3. Проект Плану відновлення України : матеріали робочої групи «Відновлення та розвиток економіки». Національна рада з відновлення України

від наслідків війни. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/economic-recovery-and-development.pdf> (дата звернення: 20.04.2024).

4. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#n13> (дата звернення: 20.04.2024).
5. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації : Розпорядження Кабінету міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text> (дата звернення: 20.04.2024).